

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 24 NOVEMBER 2019
over Lucas 23, 35 – 43. Gregory Brenninkmeijer SJ

Vandaag, beste mensen, vieren wij het feest van Jezus Christus, Koning van het heelal. Nu kan ik heel wat evangeliëverhalen bedenken waarmee we het koningschap van Jezus kunnen illustreren, maar aan de Kruisiging zou ik niet meteen denken. Is de Kruisiging niet het uiteindelijke echec van het Koninkrijk van God dat Jezus heel zijn leven verkondigd heeft? We moeten duidelijk nog eens goed kijken om de wijsheid van onze kerk te doorgronden, die in de gekruisigde Jezus geen mislukking ziet, maar de troonsbestijging van Christus Koning.

Wat vertelt Lucas ons eigenlijk in zijn verslag van Calvarië? Hij schildert, zoals steeds, een levendig beeld van dat afschuwelijke tafereel. Hij toont de mensen, de toeschouwers, die daar rondhangen, kijkend. Onder hen hun leiders, met een gevoel van triomf hun slachtoffer bespottend: "Als je de Christus bent van God, de Uitverkorene, de Messias, vooruit, red dan jezelf!" Onder het kruis staan de soldaten bijelkaar. Ze hebben Jezus aan het kruis geslagen. Dat was hun werk. Maar boven zijn hoofd hebben zij een opschrift bevestigd: "Dit is de Koning van de Joden". Wisten zij veel! Maar samen met de anderen riepen ze: "Kom op, Koning, red nu jezelf!" Daarmee is echter de scene nog niet compleet. Twee misdadigers werden naast Jezus gekruisigd. En één van de twee dacht dat het geen kwaad kon om mee te joelen met de menigte. "Je bent toch de Christus? Red dan jezelf en ons in een moeite door." Spottend noemen zij allen Jezus 'De Christus' 'De Uitverkorene' 'De Messias'. Ze moesten eens weten hoezeer ze gelijk hadden.

Het woord 'Christus' is Grieks, en 'Messias' is Hebreeuws, en beide betekenen in het Nederlands: 'De Gezalfde'. Dat was de titel die bedoeld was voor profeten, hogepriesters en voor de koning. In onze eerste lezing hoorden we hoe David, de favoriete koning in de Joodse geschiedenis, tot Koning van Israël wordt gezalfd. Weer zo 'n grootse scene. De leiders van alle stammen van Israël zijn bijeen om David te accepteren als Koning van de verenigde joodse stammen. Ze hebben David gekozen omdat hij één van hen was, een die zich bewezen had als leider in de strijd en die de God van het verbond, zo duidelijk had voorbestemd om zijn Gezalfde te zijn. En dus zalfden ze hem daar gezamenlijk.

En David bleek een goede koning te zijn. Hij overwon de vijanden van zijn volk. Het land werd welvarend en groeide in aanzien alom. En als de leiders van Israël in Jezus' tijd denken aan een koning, dan denken ze aan zoiets als een nieuwe David, een machtig en krachtig heerser, die een einde zou maken aan de Romeinse overheersing en het land zou herstellen in het aanzien van eertijds. Maar Jezus leek in geen velden of wegen of dat beeld en bewees dat op dit ogenblik door zichzelf niet te redden, daar hangend aan het kruis.

Door Jezus uit te dagen om van dat kruis af te komen en zichzelf te redden onderstreepten het gepeupel en zijn leiders zonder het te willen dat deze Gezalfde niet gekomen was om zichzelf te redden maar anderen. "Anderen heeft hij gered; zichzelf kan hij niet redden"! Dat roepen ze Jezus toe: Niet zichzelf, maar anderen.

Hoe vaak hebben we Jezus niet horen zeggen "De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was." Een andere keer merkte hij op: "Niet de gezonden hebben een doctor nodig, maar de zieken." En wie herinnert zich niet dat Jezus zich vergelijkt met de herder, die achter dat ene verloren geraakte schaap aan ging om het te redden. En toen hij het gevonden had verheugde hij zich met zijn vrienden: "Ik heb mijn schaap terug gevonden dat verloren was geraakt"

Ziedaar Jezus levenshouding. Zijn leven lang heeft Hij daaraan vastgehouden tot op het kruis. Zelfs daar nog bleef Hij trouw aan zijn zending, zijn principe, zijn ideaal. Want toen de tweede misdadiger zijn makker tot de orde riep en Jezus smeekte hem te gedenken wanneer Hij in zijn koninkrijk gekomen was, toen verwelkomde Jezus hem, als een ware Koning, in zijn eeuwige koninklijke gezelschap. "Vandaag nog zul je bij Mij zijn in het paradijs".

Wij allen, dierbare vrienden, zijn gezalfd tijdens onze doop. Nadat het water over onze hoofden is uitgegoten heeft de priester ons gezalfd met chrisma en ons opgenomen in het volk van God, de christenen, de gezalfden. En hij sprak daarbij de woorden: "Ik leg op jou de naam van Jezus Christus, ik zalf je met zijn Geest en teken je met zijn kruis, opdat je vol mag worden van de kracht en de gezindheid die ook in Jezus was, vandaag en alle dagen van je leven."

Ik neem u niet kwalijk als u die woorden vergeten bent. Vermoedelijk was u te klein of te opgewonden om deze woorden te laten binnen komen in uw hart en uw verstand. Daarom vieren we jaarlijks dit feest, om ons er aan te herinneren dat dit de houding was van Jezus, de Gezalfde. Hij leefde niet in ons midden om zichzelf te redden, maar om de Verlosser te zijn van anderen, van ons. Als wij zijn volgelingen willen zijn; als wij deel willen uitmaken van zijn vriendenkring, lid willen zijn van zijn familie; als wij één van hart en geest willen zijn met Jezus Christus, dan moeten ook wij niet leven om onszelf te redden; niet op de eerste plaats om onze eigen veiligheid safe te stellen en ons eigen welzijn, maar dan moeten we ons hart openen voor onze broeders en zusters die in nood verkeren. Ik hoef het u niet te vertellen, maar onze wereld stikt van de mensen in nood, en wij zijn geroepen om voor hen als Jezus te zijn. Wij zijn geroepen voor anderen te zijn wat Jezus vaak genoeg voor ons is geweest als wij ons in onze gebeden tot Hem richtten. Laten we blijven denken aan ons doopsel en onze Verlosser en Koning eren door te trachten zelf te leven zoals Hij heeft veergeleefd